

Dôvodová správa

k bodu programu: Prerokovanie protestu prokurátora č. Pd 89/13-8 z 27.9.2013 proti VZN č. 24/2012 o miestnych daniach a poplatku

Mestu Banská Bystrica bol dňa 07.10.2013 doručený protest prokurátora Pd 89/13-8 zo dňa 27. 09. 2013 (ďalej len „*protest*“), proti Všeobecne záväznému nariadeniu Mesta Banská Bystrica č. 24/2012 o miestnych daniach a miestnom poplatku (ďalej len „*VZN č. 24/2012*“). Predmetné všeobecne záväzné nariadenie bolo schválené dňa 11.12.2012 Uznesením Mestského zastupiteľstva v Banskej Bystrici č. 738/2012 a nadobudlo účinnosť dňa 01.01.2013.

Prokurátor konal na základe podnetu primátora Mesta Púchov Mgr. Mariána Michalca, ktorý sa domáha preskúmania všeobecne záväzných nariadení o daniach a poplatku vo viacerých mestách a obciach SR.

Prokurátor v proteste poukazuje na skutočnosť, že VZN č. 24/2012 v časti sadzby dane zo stavieb v § 4 ods. 1 písm. e), § 4 ods. 1) písm. f), § 4 písm. g) a v časti sadzby dane z bytov § 5 písm. d) **odporuje** § 12 ods. 2), § 16 ods. 2) § 104f ods. 3 a § 104f ods. 4) zákona č. 582/2004 Z.z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady v znp. Prokurátor ďalej poukazuje, že Mesto Banská Bystrica nemohlo použiť prechodné ustanovenie § 104f ods. 3) a ods. 4) zákona č. 582/2004 Z.z. vzhľadom na to, že nedošlo k zmene, ale k prijatiu novej právnej úpravy s poukazom na tú skutočnosť, že prijatím VZN č. 24/2012 bola zrušená predchádzajúca právna úprava, a to VZN č. 17/2011. Prokurátor navrhol napadnuté časti dať do súladu so zákonom č. 582/2004 Z.z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znp. (ďalej len „*zákon č. 582/2004 Z.z.*“) - použiť maximálne 10 násobok najnižšej dane zo stavieb a bytov vo VZN.

Stanovisko oddelenia daní a poplatkov k protestu prokurátora:

Podľa § 12 ods. 1 zákona č. 582/2004 Z.z. ročná sadzba dane zo stavieb je 0,033 eura za každý aj začatý m² zastavanej plochy. Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia ročnú sadzbu dane zo stavieb podľa odseku 1 môže správca dane všeobecne záväzným nariadením podľa miestnych podmienok v obci alebo jej jednotlivej časti alebo v jednotlivom katastrálnom území znížiť alebo zvýšiť s účinnosťou od 1. januára príslušného zdaňovacieho obdobia. Takto určená ročná sadzba dane zo stavieb pri stavbách uvedených v § 10 ods. 1 nesmie presiahnuť 10-násobok najnižšej ročnej sadzby dane zo stavieb určenej správcom dane vo všeobecne záväznom nariadení pre stavby uvedené v § 10 ods. 1, ak § 104f ods. 3 neustanovuje inak.

Podľa § 104f ods. 3 zákona č. 582/2004 Z.z., ak je najvyššia sadzba dane zo stavieb väčšia ako 10-násobok najnižšej sadzby dane zo stavieb ustanovenej správcom dane podľa predpisov účinných do 30. novembra 2012, správca dane pri každej ďalšej zmene sadzby dane v nasledujúcich zdaňovacích obdobiach zníži tento násobok; ak správca dane tento násobok nezníži, uplatní sa sadzba dane zo stavieb ustanovená v § 12 ods. 1.

Podľa § 104f ods. 4 zákona č. 582/2004 Z.z., ak je najvyššia sadzba dane z bytov väčšia ako 10-násobok najnižšej sadzby dane z bytov ustanovenej správcom dane podľa predpisov účinných do 30. novembra 2012, správca dane pri každej ďalšej zmene sadzby dane v nasledujúcich zdaňovacích obdobiach zníži tento násobok; ak správca dane tento násobok nezníži, uplatní sa sadzba dane z bytov ustanovená v § 16 ods. 1.

V odôvodnení protestu prokurátor uvádza, že bol porušený zákon v nadväznosti na § 104f ods. 3 zákona č. 582/2004 Z.z. v tom, že daň zo stavieb Mesto Banská Bystrica mohlo upraviť len ... v súlade s § 12 ods. 2

zákona č. 582/2004 Z.z., teda pre jednotlivé druhy stavieb použiť maximálne 10 násobok najnižšej sadzby dane, ktorá je 0,200 €/m², t. j. Maximálne 2 €/m². Pre sadzbu dane týkajúcu sa bytov mohlo mesto použiť taktiež len 10 násobok najnižšej sadzby 0,330 €/m², t.j. 3,300 €/m². Podľa odôvodnenia protestu prokurátora Mesto Banská Bystrica porušilo zákon

- v § 4 ods. 1) písm. e) priemyselné stavby... je sadzba určená 3,600 € za každý aj začatý m² zastavanej plochy,
- v § 4 ods. 1) písm. f) stavby na ostatné podnikanie... je sadzba určená 3,600 € za každý aj začatý m² zastavanej plochy
- v § 4 ods. 1) písm. g) ostatné stavby... je sadzba určená 3,000 € za každý aj začatý m² zastavanej plochy a
- v § 5 ods. d) nebytový priestor ... je sadzba dane určená 3,600 € za každý aj začatý m² podlahovej plochy.

Podľa vyjadrenie prokurátora v odôvodnení protestu „Mesto Banská Bystrica nemohlo použiť v uvedených prípadoch prechodné ustanovenia § 104f ods. 3 a 4 vzhľadom na to, že nedošlo k zmene, ale k prijatiu úplne novej právnej úpravy s poukazom na tú skutočnosť, že prijatím VZN č. 24/2004 bola zrušená predchádzajúca právna úprava, a to VZN č. 17/2011. Jedná sa teda o novú právnu úpravu, prijatú už za účinnosti novely zákona o miestnych daniach (od 01.12.2012), na ktorú sa prechodné ustanovenia uvedené v § 104f nevzťahujú. Tieto možno aplikovať len na právne úpravy účinné od 30.11.2012.

Napadnuté ustanovenia VZN č. 24/2012 podľa nášho názoru **nie sú v rozpore so zákonom, preto považujeme uvedený protest za bezdôvodný**. Predmetné všeobecne záväzné nariadenia Mesta Banská Bystrica o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady:

- bolo vydané z dôvodu legislatívnej zmeny vyplývajúcej z novelizácie zákona o miestnych daniach, v zmysle ktorej musel správca dane upraviť niektoré ustanovenia VZN ako sú napr. splatnosť dane, oznamovaciu povinnosť daní a poplatku a pod.
- ustanovenia VZN upravujúce **sadzby daní**, ktoré boli prokurátorom napadnuté sa vo VZN č. 24/2012 **oproti predchádzajúcej úprave** prijatej do 01.12.2012 (VZN 17/2011) vôbec **nezmenili**

Sadzba dane podľa VZN v časti, ktorá bola napadnutá prokurátorom:

Sadzby dane zo stavieb § 4	VZN 17/2011	Násobok	VZN 24/2012	Násobok
Stavby na pôdohospodársku produkciu ...	0,200 €/m ²		0,200 €/m ²	
Priemyselné stavby ...	3,600 €/m ²	18	3,600 €/m ²	18,00
Stavby na ostatné podnikanie ...	3,600 €/m ²	18	3,600 €/m ²	18,00
Ostatné stavby ...	3,000 €/m ²	15	3,000 €/m ²	15,00

Sadzby dane zo stavieb § 5	VZN 17/2011	Násobok	VZN 24/2012	Násobok
Byty ...	0,330 €/m ²		0,200 €/m ²	
Nebytový priestor ostatný...	3,600 €/m ²	10,91	3,600 €/m ²	10,91

- prechodné ustanovenie § 104f ods. 3 a ods. 4 zákona č. 582/2004 Z.z. ustanovuje povinnosť obce upraviť sadzby dane pri každej ďalšej zmene sadzby dane v nasledujúcich zdaňovacích obdobiach a nie pri novej právnej úprave (pri prijatí nového VZN alebo dodatku k VZN); komentár k predmetnému ustanoveniu zákona „novela zákona v časti sadzieb dane zo stavieb a sadzby dane z bytov oproti predchádzajúcej úprave 40 - násobok medzi najnižšou sadzbou dane a najvyššou sadzbou dane ustanovenou správcom dane vo VZN znížila na 10 - násobok. Z predmetného ustanovenia vyplýva, že ak správca dane podľa predpisu účinného do 30.11.2012 určil násobok medzi najnižšou sadzbou dane a najvyššou sadzbou dane ustanovenou vo VZN vyšší ako 10 – násobok, je povinný pri každej ďalšej zmene sadzby dane znížiť tento násobok v nasledujúcich zdaňovacích obdobiach. Ak správca dane tento násobok nezníži, uplatní sa sadzba dane zo stavieb podľa § 12 ods. 1 a sadzba dane z bytov podľa § 16 ods. 1 zákona o miestnych daniach“. Mesto Banská Bystrica VZN č. 24/2012 nemenilo sadzby dane zo stavieb a sadzby dane z bytov oproti VZN č. 17/2011
- podľa § 104f ods. 3 zákona č. 582/2004 Z.z. platí, že ak je najvyššia sadzba dane zo stavieb väčšia ako 10-násobok najnižšej sadzby dane zo stavieb ustanovenej správcom dane podľa predpisov do 30.

novembra 2012, správca dane pri **každej ďalšej zmene** dane v nasledujúcich zdaňovacích obdobiach zníži tento násobok; ak tento násobok nezníži, uplatní sa sadzba dane zo stavieb v zmysle § 12 ods. 1.

Ustanovenie § 104f ods. 3 zákona č. 582/2004 Z.z., ako aj dôvodová správa k zákonu, ukladá povinnosť znižovať násobok jedine v prípade, ak dôjde k zmene sadzby dane (z nehnuteľností) a nie pri zmene právnej normy (VZN), ktorou je sadzba ustanovená. Toto ustanovenie § 104f ods. 3 zákona č. 582/2004 Z.z. hovorí o zmene sadzby dane, nie o zmene právnej normy VZN -formou jeho novelizácie alebo dodatku

- podľa stanoviska Ministerstva financií SR, odbor priamych daní, správca dane, ktorý by vôbec neupravoval platné sadzby dane zo stavieb vo všeobecne záväznom nariadení, na zdaňovacie obdobie roku 2013 neporuší ani novelizovaný § 12 ods. 2 ani § 104f ods. 3 citovaného zákona. Ak sú na zdaňovacie obdobie roku 2013 sadzby dane zo stavieb rovnaké ako boli v roku 2012 (podľa vtedy platného všeobecne záväzného nariadenia) a teda sadzby dane zo stavieb správca dane neupravoval, neboli porušené ustanovenia § 12 ods. 2 a nebolo potrebné uplatniť úpravu podľa § 104f ods. 3 citovaného zákona. Ministerstvo financií SR ďalej poznamenáva, že zámerom Ministerstva financií SR bolo uvedenou úpravou prechodného ustanovenia § 104f ods. 3 a 4 citovaného zákona vytvoriť pre mestá a obce určitý časový priestor na postupné znižovanie násobku medzi najnižšou a najvyššou sadzbou dane zo stavieb a dane z bytov, ktoré má zabrániť prípadným negatívnym vplyvom na vlastné príjmy obcí a ich fungovanie. Spôsoby, ktorými správcovia dane pristúpia k úpravám príslušných sadzieb dane, t. j. prijatie nového všeobecne záväzného nariadenia alebo dodatku k existujúcemu všeobecne záväznému nariadeniu citovaná novela zákona v § 12 a 16 nerieši a explicitné riešenie nevyplýva ani zo zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (príloha č. 2 a 3)
 - daň z nehnuteľností, ktorej súčasťou je aj daň zo stavieb a daň z bytov a nebytových priestorov, je na území mesta Banská Bystrica zavedená už niekoľko rokov. Sadzby dane zo stavieb a sadzby dane z bytov a nebytových priestorov v porovnaní s predchádzajúcim zdaňovacím obdobím mesto nemenilo len prijalo novú právnu úpravu VZN, kde zohľadnilo zmeny vyplývajúce z novely zákona a upravilo sadzbu poplatku za komunálny odpad
 - ďalším dokumentom, ktoré podporuje stanovisko Mesta Banská Bystrica je rozhodnutie Finančné riaditeľstvo SR, ktoré v rámci odvolacieho konania potvrdilo rozhodnutie Mesta Banská Bystrica, ktorým bola vyrubená daň z nehnuteľností na rok 2013 v zmysle zákona č. 582/2004 a VZN č. 24/2012 v odôvodnení rozhodnutia uvádza: „...*Mestské zastupiteľstvo v Banskej Bystrici podľa § 6 a 11 ods. 4 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v nadväznosti na § 98 zák. č. 582/2004 Z.z rozhodlo, že správca dane s účinnosťou od 1. januára 2013 miestne dane a poplatok, tak ako sú uvedené vo VZN č. 24/2012 pre jednotlivé druhy stavieb. Vo VZN č. 24/2012 nedošlo k zmene sadzby dane zo stavieb oproti sadzbám uvedeným vo VZN č. 17/2011, ktoré upravovalo daň z nehnuteľností v roku 2012 a ktoré stratilo platnosť a účinnosť dňom 31.12.2012. Keďže nedošlo k zmene sadzby dane zo stavieb oproti sadzbám dane uvedeným vo VZN č. 17/2011, správca dane nie je povinný postupovať v súlade s § 12 ods. 2 zák. č. 582/2004 o maximálne 10-násobku najnižšej ročnej sadzby dane zo stavieb určenej vo VZN a môže ponechať vyšší násobok.“ (príloha č. 4)*
- Odvolací orgán, v súlade s § 74 ods. 2 daňového poriadku, preskúma rozhodnutie v rozsahu, ktorý zodpovedá požiadavke vyplývajúcej z podania. Súčasne prihliadne na nové skutočnosti, ktoré by mohli ovplyvniť výrokovú časť rozhodnutia, a to tak v prospech, ako aj v neprospech odvolávajúceho sa, pričom nie je viazaný len jeho návrhmi. V rámci odvolacieho konania môže odvolací orgán dopĺňať výsledky daňového konania, odstraňovať chyby konania alebo toto doplnenie alebo odstránenie chýb uložiť správcovi dane s určením primeranej lehoty.

Na základe uvedeného konštatujeme, že ustanovenia § 4 upravujúce sadzbu dane zo stavieb a § 5 upravujúce sadzbu dane z bytov a nebytových priestorov v súlade so zákonom. VZN č. 24/2012 o miestnych daniach a poplatku v časti 4 ods. 1) písm. e/, § 4 ods. 1) písm. f/, § 4 ods. 1) písm. g) a § 5 písm. d/ neodporuje zákonu č. 582/2004 Z.z. v jeho ustanoveniach § 12 ods. 2), § 16 ods. 2), § 104f ods. 3) a § 104f ods. 4 tak, ako to uvádza prokurátor v proteste.

Vzhľadom na uvedené navrhujeme protestu prokurátora č. Pd 89/13-8 zo dňa 27.09.2013 proti VZN č. 24/2012 o miestnych daniach a miestnom poplatku nevyhovieť.

Podľa informácií, ktoré má Mesto k dispozícii, bol obdobný protest doručený na niekoľko desiatok miest a obcí; dotknuté mestá navrhujú protestu nevyhovieť (napr. Zvolen, Detva), resp. už nevyhoveli (napr. Prešov, Spišská Nová Ves, Trenčín, Žiar nad Hronom, Prievidza, Bratislava a pod.).

Prílohy dôvodovej správy :

- 1. Protest prokurátora Okresnej prokuratúry Banská Bystrica č. Pd 89/13-8*
- 2. Stanovisko MF SR č. MF/021573/2013-722 z 5.9.2013 adresované mestu Spišská Nová Ves*
- 3. Stanovisko MF SR č. MF/021670/2013-722 z 9.9.2013 adresované obci Beluša*
- 4. Rozhodnutie Finančného riaditeľstva SR č. 1100301/1/385739/2013/4925 z 14.8.2013*